

1.3. En intensiveret indsats over for den økonomiske kriminalitet kan ikke ske alene gennem retsplejændringer, som kan give mulighed for hurtigere og mere effektiv behandling af sager om økonomisk kriminalitet. Der må også gennemføres ændringer i straffeloven.

Lovforslaget indebærer i den forbindelse en skærpelse af straffebestemmelserne vedrørende manglende eller mangelfuld bogføring. Det er nemlig helt almindeligt i sager om økonomisk kriminalitet, at de gældende regler om regnskabsføring er tilsidesat. Det kan i sig selv skabe mulighed for, at der gennem regnskaberne gives et falsk billede af f.eks. en virksomheds kreditværdighed. Men hertil kommer, at den manglende eller mangelfulde regnskabsføring også vanskeliggør og i nogle tilfælde helt umuliggør efterforskningen i de økonomiske sager.

Det er naturligvis også vigtigt at forebygge økonomisk kriminalitet. I de senere år er der i den forbindelse især blevet peget på behovet for at forebygge misbrug af konkurs- og selskabslovgivningen gennem frakendelse af adgangen til at indtage ledende stillinger i selskaber (erhvervsfrakendelse). På dette punkt stilles der forslag om en ændring af straffelovens regler om rettighedsfrakendelse med henblik på at forebygge sådanne misbrug af konkurs- og selskabslovgivningen.

2. Udvidet adgang til beskæring af sagerne

2.1. Betænkning nr. 1066/1986 indeholder side 17 ff en gengivelse af udvalget om økonomisk kriminalitets generelle overvejelser. Udvalget fremhæver, at sager om økonomisk kriminalitet frembyder en række særlige problemer. Dels er sagerne ofte meget omfattende, hvilket i sig selv kan medføre, at sagsbehandlingen tager meget lang tid. Dels har sagerne ofte tilknytning til udlandet, ligesom det for at trænge til bunds i sagerne kan være nødvendigt at foretage omfattende og kostbar rekonstruktion og revisionsmæssig gennemgang af regnskabsmateriale.

Bla. som følge af sådanne forhold kan sagsbehandlingen såvel ved politiet som ved anklagemyndigheden og domstolene blive overordentlig langvarig.

Udvalget om bekæmpelse af økonomisk kriminalitet fremhæver (anf. sted), at der bør gennemføres regler, der letter sagsbehandlingen, og udvalget udtaler i den forbindelse, at en udvidelse af mulighederne for beskæring af sagerne findes af *afgørende* betydning.

2.2. De *gældende* regler i retsplejeloven om beskæring af straffesager (påtaleundladelse) gennemgås i betænkning nr. 1066/1986, side 157 ff. Udvalgets gennemgang viser, at der i dag kun i begrænset omfang er mulighed for at beskære sager af procesøkonomiske hensyn, jfr. betænkningen, side 184 ff.

På efterforskningsstadiet kan politiet i et vist omfang i medfør af retsplejelovens § 742 foretage en prioritering af sagerne. Såfremt der imidlertid foreligger en egentlig anmeldelse, som støttes på visse kendsgerninger, eller anden efterforskning viser, at det er overvejende sandsynligt, at et strafbart forhold af nogen grovhed er begået, kan politiet dog næppe undlade at foretage en efterforskning.

Efter retsplejeloven er anklagemyndigheden som udgangspunkt forpligtet til at påtale i tilfælde, hvor sagen kan forventes gennemført til fældende dom. Påtaleundladelse, der ikke grundes på bevismæssige eller retlige hindringer, kan således kun ske, når særlige hensyn til den sigtede gør sig gældende og hensynet til den forurettedes eller det offentliges interesser ikke taler imod, jfr. retsplejelovens § 723.

Udvalget fremhæver (side 184), at procesøkonomiske betragtninger allerede må antages at ligge bag den gældende regel i retsplejelovens § 723, stk. 1, nr. 4. Efter denne bestemmelse kan statsadvokaten i sager, der hører under hans virkekreds, undlade påtale eller frafalde påbegyndt forfølgning i tilfælde, hvor straffelovens § 10 b (om strafforfølgning mod en person, der allerede i et andet land er pålagt en sanktion for samme handling) eller straffelovens § 89 (hvorefter tillægsstraf for handlinger, der er begået forud for, men ikke pådømt ved en allerede afsagt dom, kun idømmes, hvis en samtidig pådømmelse ville have medført en forhøjelse af straffen), er anvendelig. Det er dog i disse situationer en betingelse, at ingen eller kun en ubetydelig straf skønnes at ville blive idømt, og at domfældelse ikke vil være af betydning for anvendelsen af en strengere straffebestemmelse i gentagelsestilfælde.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 723, stk. 1, nr. 4, kan således anvendes ud fra procesøkonomiske hensyn, hvis der er tale om forhold begået forud for en fældende dom, og ingen eller kun en ubetydelig tillægsstraf kan forventes idømt. Bestemmelsen kan endvidere anvendes som hjemmel til at begrænse tiltalerejsning til en del af en sag, og når dommen er afsagt, til at slutte mindre betydende og måske ikke fuldt efterforskede forhold.